

I. DÜNYA SAVAŞI ve SONUÇLARI

1914 - 1918

Pars

AKADEMİ

SERKAN CENGİZ

1

Pars

AKADEMİ

I. DÜNYA SAVAŞI 1914 - 1918

Pars

AKADEMİ

Üç Paşalar İktidarı

1913 Bâb-ı Âli Baskını ile başlayan
1918 I. Dünya savaşı'ndan sonra çöküşüne
kadar süren dönemdir.

Talat Paşa

Enver Paşa

Cemal Paşa

V. Mehmet Reşat
27 Nisan 1909
3 Temmuz 1918

I. Dünya Savaşı başladığındaki
hükümet;
1913 Sadrazam Sait Halim Paşa

Mondros Ateşkes Antlaşması;
- VI. Mehmet Vahidettin dönemi
- Ahmet İzzet Paşa Kabinesi
tarafından imzalandı.

1912 Sadrazam
Kibrılı Kamil Paşa

1913 - Sadrazam
Mahmud Şevket Paşa

1913 Sadrazam
Sait Halim Paşa

1917 Sadrazam
Talat Paşa

1918 Sadrazam
Ahmet İzzet Paşa

1918 Sadrazam
Ahmet Tefik Paşa

Bâb-ı Âli Baskınıyla
hükümet düşürüldü

Bâb-ı Âli Baskınıyla
başta geçti.

Mondros'u imzaladı. (30 Ekim 1918)
25 gün sonra istifa etti.

2

Almanya

1871 Siyasi birliğini kurdu. Sömürgecilik rekabetinde İngiltere ile karşı karşıya geldi.

İtalya

1870 Siyasi birliğini kurdu. Habeşistan ve Trablusgarp'ta başlayan sömürgecilik faaliyetlerine katıldı.

Avusturya - Macaristan

Rusya'nın **Panslavizm** politikası ülkeyi tehdit etmektedir. Sırbistan, Rusya desteğinde Avusturya için bir tehdit idi. **Almanya** ile yakın ilişkiler kurdu.

Bulgaristan

1908'de bağımsız oldu. II. Balkan Harbi'nde kaybettiği yerleri geri almak için **Çanakkale Cephesi** sonrası Almanya'nın yanında savaşa girdi.

1882 Üçlü İmparatorlar Birliği - Üçlü İttifak -

Almanya

Bağlaşma

İtalya

Avusturya
Macaristan

İngiltere

XIX. yüzyıl sonrası sanayi inkılabıyla hammadde ve sömürge yarışında en önde gelen devlettir.

Fransa

1870 **Sedan Savaşı** ile **Alsaz Loren'** i Almanya'ya kaptırdı. geri almaya çalışmaktadır.

Rusya

Panslavizm politikası ile sıcak denizlere inme amacındadır.

Dünya Devletlerinin Durumu

Pars

AKADEMİ

1907 Üçlü İtilaf

İngiltere

Uzlaşma

Fransa

Rusya

ABD

Her iki tarafa silah satarak kazanç sağladı. Altın olarak İngiltere'ye borç verdi. Ancak savaş Almanya'nın lehine gelişince verdiği borçları geri alamama endişesi ile 1917'de Almanya'nın ABD deniz altılarını batırma bahanesi ile savaşa katılma kararı aldı.

3

İttifak Grubuna daha sonra;
Osmanlı ve Bulgaristan

İtilaf Grubuna daha sonra;

İtalya	Karadağ
Sırbistan	Portekiz
Japonya	Brezilya
Romanya	Çin
Belçika	Lüksemburg
ABD	Hollanda
Yunanistan	Tayland...

En geç giren devlet **Yunanistan**
En erken ayrılan **Japonya**
En erken ayrılan **Bulgaristan**
İttifak Devleti
Taraf değiştiren devlet **İtalya**

→ İtalya **Londra Gizli antlaşması** ile İtilaf grubuna geçti. Bunda İtilaf Devletleri'nin Trablusgarp işgaline yeşil ışık yakması etkindir.

Pars

AKADEMİ

I. Dünya Savaşı'nın Nedenleri

Genel Nedenler

- Sömürgecilik ★ ★ ★
- Hammadde ve Pazar arayışı
- Bloklaşmalar
- Silahlanma yarışı
- Milliyetçilik

Özel Nedenler

- Avusturya-Macaristan ✗ Sırbistan
- Japonya Uzak Doğu politikası
- Panslavizm (Slav Devleti) / Ramanof
- Sıcak Denizler / Habsburg
- Alsaz - Loren / Hohenzollern
- Hanedanlar Çekişmesi / Honover

Moskova

Almanya
Avusturya

Almanya

4

28 Haziran 1914'te **Avusturya Macaristan Veliiahtı Ferdinand**, 17 yaşındaki öğrenci **Gabrial Princip** adlı Sırp Milliyetçisi tarafından **Saraybosna**'da öldürüldü.

Savaşın görünen nedenidir.

Osmanlı savaş öncesi bedelini ödediği İngiltere'ye iki savaş gemisi sipariş etti.

Reşadiye / Sultan Osman

Ancak İngiltere savaş başladığında bunu bahane ederek gemilere el koydu.
2 Ağustos 1914

Savaş Öncesi Osmanlı / İtilaf Devletleri Görüşmeleri

Hakkı Paşa	→	İngiltere
Cevat Paşa	→	Fransa
Cemal Paşa	→	
Talat Paşa	→	Rusya
Enver Paşa	→	Rusya
Cemal Paşa	→	İngiltere

Sonuç alınamadı. Savaşta Osmanlı'nın girmesini istemediler. Tarafsız olması işlerine geldi.

Osmanlı Savaş Başladığında;

- Tarafsızlığını ilan etti.
 - Çanakkale ve İstanbul Boğazlarını kapadı.
 - Tek taraflı kapitülasyonlar kaldırıldı.
- Bu duruma İngiltere ile Almanya ve Avusturya da tepki gösterdi. Hatta Çanakkale'ye saldırı olursa Almanlar yardım etmeyeceğini bildirdi.
- Mebusan Meclisi kapatıldı.
 - Seferberlik ilan edildi.

5

Osmanlı'nın Savaşta Girme Nedenleri

- Kaybettiği toprakları geri almak
 - Elviyeyi Selase (Kars, Ardahan, Batum)
 - Fas, Tunus, Cezayir, Mısır, Kıbrıs, Girit, Trablusgarp, Batı Trakya, Makedonya, Ege Adaları, Rodos ve 12 Ada
- İttihat ve Terakî'nin Alman Politikası
- Bloklajmalarda yalnız kalmak istememesi
- Megola İdea'ya engel olmak

Megola İdea: Yunanistan'ın Ege Denizi ve bölgesini İstanbul ve Boğazları içine alacak şekilde Büyük Yunanistan kurma düşüncesidir.
- Pantürkizm (Turancılık - Türk Birliği)
- Goben ve Breslau Olayı
- Kapitülasyonlardan kurtulma amacı

Almanya'nın Osmanlı İsrarı

- Jeopolitik konum
 - Savaşın geniş alana yayılması
 - Yeni cepheler
 - Boğazların kullanımı
 - İngiliz sömürge yollarının kesilmek istenmesi
- Hilafetin gücü
- Hammadde ve askeri gücünden yararlanmak

Savaş Başladığında Osmanlı Toprakları

Suriye	Yemen
Irak (Musul - Bağdat)	Doğu Takya (Edirne, Arabistan Yarımadası, Kırklareli, Tekirdağ)
Hicaz (Mekke - Medine)	Bozcaada, Gökçeada

6

II. Abdülhamit döneminde Alman ekolünün orduda etkin olması Osmanlı / Alman yakınlaşmasının çekirdeğini oluşturur. **Mareşal Von der Goltz**

Osmanlı / Alman Gizli İttifak Antlaşması 2 Ağustos 1914

Bu antlaşmadaki önemli kişiler;

Harbiye Nâzırı → **Enver Paşa**

Sadrazam → **Sait Halim Paşa**

Dâhiliye Nâzırı → **Talat Paşa**

Kapatılan Meclis Başkanı → **Halil Bey**

Padişah V. Mehmet Reşat'ın haberi yok

- Avusturya - Sırbistan Savaşında Osmanlı - Almanya **tarafsız kalacak**
- Rusya, Sırbistan'ı desteklerse; Almanya, Avusturya'nın yanında olursa; **Osmanlı, Almanya'yı destekleyecek**
- Başka devlet, Osmanlı'yı tehdit ederse; **Almanya, Osmanlı'yı destekleyecek**
- İttifak 1918'e kadar devam edecek.

f Pars AKADEMİ

7

Goben (Yavuz) / Breslau (Midilli) Olayı

- Akdeniz'de İngiliz gemilerinden kaçan Goben Breslau iki Alman gemisi önce İzmir, sonra 10 Ağustos 1914 Çanakkale'ye geldi.
- Hükümet bilgisi dışında Enver Paşa'nın emriyle Boğazlardan geçip Osmanlı'ya sığındı
- İngiltere bu iki Alman gemisini istedi.
- **Menteşe Bey'in teklifi ile** gemiler 5 Milyon altına satın alındı.
- **Gemilerin komutanı Amiral Şöson (Sochoun)**
- **29 Ekim 1914'** te bu iki gemi Enver Paşa'nın yazılı emri ile Karadeniz'e açıldı.
- Sivastopol, Odessa, Kefe, Novorosisk Limanlarını topa tuttu.
- İki Rus ve bir Fransız gemisi batırıldı.
- **2 Kasım 1914** Rusya
- **5 Kasım 1914** İngiltere ve Fransa **Osmanlı'ya savaş açtı.**

12 Kasım 1914'te İttihat ve Terakki savaş kararı aldı.

- Padişah ve hükümet onayladı.
- Meclis kapatıldığı için meclisin onayından geçemedi.

14 Kasım 1914'te Kutsal Cihat ilan edildi. (Cihad-ı Mukaddes)

Şeyhülislam Mustafa Hayri Efendi Cihat Fetvası çıkardı.

Ali Haydar Efendi 23 Kasım 1914'te fetva emini sıfatıyla Fatih Camiinde okudu.

Osmanlı'nın Savaşa girmesiyle;

- Savaş geniş bir alana yayıldı.
- Yeni cephe açıldı.
- İngiltere, Kıbrıs'ı toprakları'na kattığını ilan etti.
- Rusya'nın müttefikleri ile bağlantısı kesildi
- İtilaf Devletleri gizli antlaşmalarla Osmanlı'yı kendi aralarında paylaştı.

8

GİZLİ ANTLAŞMALAR

Osmanlı Devleti kesinlikle savaşa girmemelidir. Tarafsız kalmalıdır. Savaşa girdiği takdirde ise Almanya yanında savaşa girmemelidir. Zira Almanya'nın denizlerde gücü yoktur. Daha önce Almanya'ya yaptığım ziyarette de Alman ordusunun durumunu gördüm. Bu savaşı Almanya'nın kazanması mümkün değildir. Savaşa girilirse de en azından 1 yıl beklenmelidir.

Mustafa Kemal savaş başladığında **Sofya Askeri Ateşemiliterliği'**nde bulunmaktadır.

Savaş sonrası çıkabilecek anlaşmazlıkları çözmek için İtilaf Devletleri Osmanlı'yı kendi aralarında gizlice paylaştılar. **Şark Meselesinin uzantısıdır.**

1915 Boğazlar (İstanbul) Antlaşması

İngiltere
Fransa
Rusya
Rusya ⇒ arasında yapıldı.
İstanbul, Boğazlar ve Marmara kıyıları Ruslar'a verildi.

1915 Londra Antlaşması

İngiltere
Fransa
İtalya
İtalya ⇒ arasında yapıldı.
Ellerinde bulunan 12 Ada'ya tam hâkimiyet sağladılar. Antalya, İtalya'ya bırakıldı.

Amaç, İtalya'yı kendi taraflarına çekebilmektir.

1916 Sykes - Picot Antlaşması

İngiltere
Fransa
Rusya ek protokollerle eklendi.
İngiltere ⇒ Musul hariç Irak
Fransa ⇒ Adana, Suriye, Lübnan ve Antakya

1916 Petro - Grat Sözleşmesi

İngiltere
Fransa
Rusya
Rusya ⇒ Sykes - Picot onayı istendi. Doğu Karadeniz kıyıları (Trabzon'a kadar), Erzurum, Van, Bitlis

1916 Mac Mahon Antlaşması

İngiltere
Araplar
Hicaz Emiri Şerif Hüseyin
Araplar ⇒ (İngiliz Mısır Valisi) arasında yapıldı.
Suriye ve Irak dolaylarında büyük bir Arap Devleti kurulması planlandı.

1917 Saint Jean de Maurienne Antlaşması

İngiltere
Fransa
İtalya

arasında yapıldı.

İtalya ⇒ Sykes - Picot onayı istendi.
Onay halinde Mersin dışında
Antalya, İzmir, Muğla, Konya

Rusya ihtilal nedeniyle katılamadı. İngiltere ve Fransa antlaşmaya Rusya'nın da onayı şartını koyduğu için hükümsüz kabul edildi. Buna dayanarak İngiltere, 18 Ocak 1919 Paris Barış Konferansı'nda İzmir ve çevresini Yunanistan'a bıraktırdı.

Bolşevikler: 1903'te düzenlenen **Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi'** nin ikinci kongresinde **Vladimir Lenin** ve **Julius Martov** arasında görüş ayrılıklarını ifade eden kelimelerdir. Lenin yanınları çoğunlukta olduğu için Rusça **Çoğunluk** anlamına gelen **Bolşevik**, azınlıktaki Martov için **azınlık - Menşevik** olarak adlandırılacaktır.

11

Rusya ihtilal nedeniyle gizli antlaşmaları dünya kamuoyuna duyurdu.

Dünya Kamuoyuna açıkladığı belge (kitap) ⇒ Sarı Kitap

İlk tepki ABD'den geldi.

Yunanistan gizli antlaşmalarda yer almadı.

Savaş Sonrası Gizli Antlaşmalardaki Değişiklikler

- ⇒ Rusya, savaştan çekildiği için pay alamadı.
- ⇒ Savaş sonrası Boğazlar, İtilaf Devletleri tarafından işgal edildi.
- ⇒ Doğu Anadolu, Ermeniler'e bırakıldı.
- ⇒ İtalya'ya vaat edilen İzmir ve çevresi Yunanistan'a bırakıldı.

Pars

AKADEMİ

Osmanlı'nın I. Dünya Savaşı'nda Savaştığı Cepheler

Topraklarımızda Savaştığımız Cepheler

Taaruz Cephesi

Kafkas Cephesi
Kanal (Mısır) Cephesi

Savunma Cephesi

Çanakkale Cephesi
Irak / Musul Cephesi
Hicaz / Yemen Cephesi
Suriye / Filistin Cephesi

Topraklarımız Dışında Savaştığımız Cepheler

Romanya
Galiçya
Makedonya

Pars

AKADEMİ

12

KAFKAS CEPHESİ

Açılmasının Amaçları

- Elviye-i Selase'yi geri alma (Kars - Ardahan - Batum)
- Kafkasya'daki Rus baskısına son vermek
- **Panturanizm** politikası uygulamak
- **Almanlar'ın Bakü Petrollerine** ulaşma amacı
- **Ruslar'ın güneye inmesini** engellemek

Sarıkamış Harekati

Bu harekate **3. Ordu Kumandanı Hasan İzzet Paşa** karşı çıktı ve görevden alındı.

91. Alay komutasındaki Türk askerleri **22 Aralık 1914'** te başladıkları Sarıkamış Harekâtında **3 - 4 Ocak 1915'** te coğrafi şartlar nedeniyle **Allah-ü Ekber Dağları'** nda kış şartları nedeniyle 80 bin şehit verdi.

DONARAK ŞEHİT OLDULAR :(

Sarıkamış Şehitlerimiz :(

f Pars AKADEMİ

Kafkas Cephesi
Harbiye Nazırı
Mirliva Enver Paşa

13

Sarıkamış Harekati sonrası Rus karşı taarruzu başladı. Ruslar;

Erzurum Bitlis
Erzincan Van
Muş Trabzon

↘ işgal etti. ↙

Çapakçur(Bingöl) Harekati 1916

Kafkas Cephesinde, **14. Tümen Komutanı Ali Fuat Cebesoy'** un Ruslara karşı müşkül bir duruma düştüğü bir anda **7. Tümen'i alan 16. Kol.Kom Mustafa Kemal**, Ruslara karşı taarruza geçerek Çapakçur müdafasını başarıyla gerçekleştirdi.

Mustafa Kemal, Kafkas Cephesinde **Abdurrahim Tunçok** adlı bir çocuğu evlat edinmiştir.

Van'da kimsesiz bir çocuktu

Mustafa Kemal, Çanakkale Cephesi sonrası **1916'** da **16. Kolordu Komutanı** olarak bölgeye gönderildi. Muş ve Bitlis geri alındı. **Tuğgeneralliğe (Mirliva)** yükseldi.

Mustafa Kemal, Diyarbakır'da iken **Paşa** unvanını almıştır. **(Mustafa Kemal Paşa)**

Kafkas Cephesindeki başarılarından dolayı **(Muş ve Bitlis'in alınması)** **Mustafa Kemal**, **Altın Kılıç Madalyası - 1916** almıştır.

f Pars AKADEMİ

14

ERMENİLER

- 93 Harbinde Ermeniler ilk kez isyan etti.
- I. Dünya Savaşında Ermenilerin ilk isyanı **1915 Süleymanlı (Zeytun)**'da çıktı. **-Kahramanmaraş-**
- " **Kurtulmak istiyorsan komşunu yok et**" politikaları
- Osmanlı birliklerine gelen yardımları engellediler, ikmal yollarını kestiler, Rusya'ya casusluk yaptılar.

24 Nisan 1915'te

Ermeni komite merkezleri kapatıldı
Belgelere el konuldu
Ermeni komite başkanları tutuklandı
Taşnak - Hınçak Komite büroları kapatıldı

27 Mayıs 1915'te Tehcir Kanunu Çıkarıldı (Sevk ve İskân Kânunu)

Dâhiliye Nezareti tarafından çıkarıldı.

Talat Paşa' nın bu kanunun hazırlanmasında etkisi vardır.

Suriye, Halep ve Irak çevresine **Zorunlu Göç'** e tâbi tutuldular.

Tehcir Kanunu, **Takvim-i Vekayi Gazetesi'** nde yayınlandı.

Tehcir Kanunu'na

Musevi, Rum, Keldani ve Süryani' ler tâbi tutulmamıştır.

Gerri Dönüş Kararnamesi:

31 Aralık 1918' de taşkınlık yapmayan Ermeniler için çıkarılmış yasadır.

Pars

AKADEMİ

15

Tehcir Yasası ile...

Göç ettirilen Ermenilerin vergileri ertelendi.
İstedığı eşyalarını almalarına izin verildi.
Yol boyunca güvenlikleri sağlandı
Yol ihtiyaçları için memurlar görevlendirildi

7 Kasım 1917 Bolşevik İhtilali ile Rusya savaştan çekildi.

18 Aralık 1917 Erzincan Mütarekesi ile Rusya, Kafkas Cephesinden çekildi.

3 Mart 1918 Brest Litowsk Antlaşması

- Osmanlı'nın kazandığı **son toprak parçası**
- **Kafkas Cephesi** Osmanlı'nın toprak kazandığı tek cephedir.
- Rusya, **Brest Litowsk Antlaşmasını;**
Osmanlı Avusturya - Macaristan
Almanya Bulgaristan ile imzalandı
- **Brest Litowsk Antlaşması;**
Osmanlıca / Almanca / Rusça / Bulgarca yazıldı.

3 Mart 1918 Brest Litowsk Antlaşması ile Elviye-i Selase Osmanlı'da kaldı. Taraflar **İran ve Afganistan'ın bağımsızlığını kabul edecek.**

Pars

AKADEMİ

16

Ruslar Zonguldak'ı bombalamak için 10 gemiyle Karadeniz'e açıldıklarında Doğu'ya erzak götürmekle görevli üç erzak gemisi..

Bahriahmer

Bezmialem

Mithatpaşa

gemilerine rast gelmiş ve onları batırmıştır. Bunun yanında **Derne Gemisinin (4000 Tonluk)** Ruslar tarafından batırılması ordunun erzaksız kalmasına neden oldu.

Ermeni 4. tümeni Barduz Geçitinde

Osmanlı kolordusunu tutacak ve çevirme harekâtının bir kanadı hedefine geç ulaşacak

Colmar Von der Goltz mişti:

Kafkas Cephesinde, Enver Paşa ile düştüğü antlaşmazlık nedeniyle **Irak'a gönderilen** ve orada Osmanlı 6.Ordu komutanı olarak;

Britanya İmparatorluğu Mezopotamya Ordusu'nu bozguna uğratan **Osmanlı ve Alman Mareşali Goltz Paşa** günlüğüne şöyle yaz-

“Kafkasya'da maalesef kendilerini Napolyon Bonapart zanneden ve cahil yetişen birçok adam var. Bunlar, ordularına güçleriyle bağdaşmayan görevler vermişler ve bu yüzden ordularını büyük zarara uğratmışlardır.”

f Pars AKADEMİ

17

KANAL CEPHESİ

Cemal Paşa
1872 - 1922

Kanal Cephesinde İngilizlere karşı mücadele eden **Bahriye Nâzırı Cemal Paşa**

Cephe, Almanların isteği ile açıldı. (28 Ocak 1915)

Arap halkı İngilizlerle hareket etti.

Ümmetçilik önemini yitirdi.

Açılma Nedenleri

- ➔ İngilizler'in elindeki Mısır'ı almak
- ➔ İngiliz sömürge yollarını kesmek
- ➔ İngiliz sanayisine darbe vurmak

Katya Muharebesi (1916)

Başarılı olunmuşsa da genel olarak saldırı hareketinde başarılı olamadı.

Romani Muharebesi (1916) **- Küçük Sarıkamış -**

Katya Muharebesi başarısızlığı sonrası Osmanlı askerleri Suriye - Filistin yönüne çekilmeyi düşündüler. İngiliz saldırıları sonrasında savunmaya çekildiler. Taarruz amaçlı açılıp savunmaya dönüştü.

Kafkas Cephesi ile benzerlik gösterir.
"Romani'de alınan yenilgi - Küçük Sarıkamış olarak ifade edilmiştir."

Suriye - Filistin Cephesi Kanal Cephesinin devamı şeklinde açılmıştır.

İngiltere ➔ **Taarruzda**

Osmanlı ➔ **Savunmada**

f Pars AKADEMİ

18

Kanal Cephesi Başarısızlığı

- İngiltere'nin Arap Milliyetçiliği politikası
- İklim koşulları, malzeme ve asker yetersizliği
- Hicaz Emiri Şerif Hüseyin ve diğer Arapların **İngilizlerle işbirliği yapması**

İngiltere, halifeliğin Araplarda kalması yönünde propaganda yapmıştır.

Hicaz Emiri, 1916'da isyan ederek **Hicaz Kralı**lığını ilan etti.

Edward Lawrence

Arap isyanında rol oynayan **İngiliz Ajanı**

Bilgeliğin Yedi Sütunu adlı kitabı vardır.

Hicaz Emiri Hüseyin ile oğlu Faysal'ın yanında yer aldı.

SURİYE - FİLİSTİN CEPHESİ

Osmanlı Ordularının Başında

1917'de
Falkenhayn
Yıld.Ord.Kom.

→ Kanal Cephesinin devamıdır.

1918'de
Şeria Muh. sonra
Liman Von Sanders

İngilizlere Karşı Alınan Yenilgiler

- ▶ Megdeba muharebesi (1916)
- ▶ Rafa Muharebesi (1917)
- ▶ Birussebi Muharebesi (1917)
- ▶ Gazze Muharebesi (1917)

Şeria Muharebesi

İngiliz Orduları bu cephede püskürtüldü

19

Suriye'nin elden çıkmasına neden olan savaş **Mecidiye / Megiddo Meydan Savaşları**

Liman von Sanders yenilgiye uğradı.

Şam İngilizlerin eline geçti.

18 Bin Türk askeri İngilizlere esir düştü

Mustafa Kemal, Suriye Cephesine iki defa atandı. (1917 - 1918)

1915 → Çanakkale Cephesi

1916 → Kafkas Cephesi

1917 → Suriye - Filistin Cephesi

1918 → Suriye - Filistin Cephesi

Mustafa Kemal, Suriye Cephesinde **7. Ordu**'ya atanmıştır. **1917**

Mustafa Kemal,

Suriye Cephesinde **7. Ordu**'ya atanmadan önce **rahatsızlığı nedeniyle.**

VİYANA ve **KARLSBAD**'ta **tedavi gördü.**

Filistin'de **Nablus Meydan Savaşı** sonrası **Şam**'da İngiliz ilerleyişini durdurdu. Padişahın **Fahri Yaveri Hazreti Şehriyari (Padişahın Onursal Yaveri 22/23 Eylül 1918)** unvanını aldı.

Nablus Meydan Savaşı: Osmanlının I.Dünya Savaşında kaybettiği son savaş

Liman von Sanders canını zor kurtardı.

Mustafa Kemal güç bela orduyu Şam'a çekti.

İngiliz ilerlemesini Halep Kuzeyinde...

Katma Hattı'nda durdurdu.

1918 Suriye - Filistin Cephesine Liman von Sanders' in yerine **7. Ordu Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı**'na atandı.

20

IRAK CEPHESİ

- 7 Kasım 1914 İngilizler tarafından açıldı
- 22 Kasım 1914 İngilizler Basra'yı saldırdı
- 9 Aralık 1914 İngilizler **Kurna'**ı ele geçirdi.
- **Yarbay Süleyman Askeri Bey'** in kuvvetleri ni yenerek Abadan Petrol boru hattını tahrip etti.

Süleyman Askeri Bey

1915 Selmanpak Muharebesi
1916 Kut'ül Âmare,
(Sabis Meydan Savaşı)

↓ başarılı oldu. ↓

İngiliz kom. General Townshed
esir edildi.

Şuabiye Savaşı 17 Nisan 1915

Süleyman Askeri, İngiliz yenilgisi
sonrası **intihar etti.**

f Pars AKADEMİ

İngiliz Amaçları

- Musul - Kerkük petrol bölgelerini ele geçirmek
- Osmanlı'nın Kafkasya üzerinden Hindistan'a ulaşmasını engellemek
- Irak - İran - Kafkasya üzerinden müttefiki **Çarlık Rusya'** sına ulaşmak

Çanakkale Cephesine benzer

Irak Genel Komutanlığına

⇒ 1915' te
Colmar Von der Goltz
Kafkas'ta Enver Paşa ile anlaşmazlığa düştü. Irak'a gönderildi.
Burada tifüsten öldü.

⇒ **Halil (Kut) Paşa**
(Enver Paşa'nın amcası)
atandı.

21

Irak cephesinde **Araplar** İngilizleri destekledi

Osmanlı ordusu **açlık, kolera ve sıcaktan** telef oldular.

İngilizler **11 Mart 1917 Bağdat'**ı ele geçirdiler
Musul' a kadar ilerlediler

30 Ekim 1918 Mondros Ateşkes Antlaşması
imzalandığında Musul **Osmanlı sınırları için-**
deydi.

Mustafa Kemal, Kurtuluş savaşında buna dayanarak Musul üzerinde hak iddiasında bulundu

Ali İhsan Paşa
6. Ordu Kom.

f Pars AKADEMİ

Ümmetçilik Politikasının
uygulanıp da başarısız
olunan yerler

- Kanal Cephesi
- Suriye - Filistin Cephesi
- Hicaz - Yemen Cephesi
- Irak Cephesi

AL SANA DOST....!!!

Irak Savaşından...
2003

22

ÇANAKKALE CEPHESİ

Deniz Savaşları

19 Şubat 1915 18 Mart 1915

19 Şubat 1915 İngiliz ve Fransız donanmalarının saldırısıyla başlar

18 Mart 1915 Seddülbahir ve Kumkale zaferleriyle sonuçlanır.

Kara Savaşları

25 Nisan 1915 8 Ocak 1916 Alçıtepe

25 Nisan 1915'te Gelibolu' da başlayan kara savaşları...

Conkbayırı Mustafa Kemal'in savaştığı cepheler
Anafartalar Kocaçimen
Kireçtepe Zığındere
Arıburnu Kerevizdere
Seddülbahir ÇAKAS

f Pars AKADEMİ

23

İngilizler, boğazları ele geçirmek için donanmanın yeterli olacağına inanıyorlardı.

Bahriye Nazırı Churchill' in planları Akdeniz filosu komutanı Amiral Sackville Carden tarafından desteklendi.

Garden Planı: İtilaf Devletlerinin Çanakkale'yi geçme planı

Winston Churchill
1874 - 1965

Bahriye Nazırı Churchill
II. Dünya Savaşında 66 yaşında İngiltere'nin Başkanı olacaktır. 1953'te Nobel Edebiyat Ödülünü aldı. 1955'te tekrar seçildi. 91 yaşında öldü.

Birleşik Krallık denizaltısı E11, İstanbul Boğazında Osmanlı nakliye gemisi Stamboul'a torpidoyla saldırırken, (25 Mayıs 1915)

Lord Fisher, kara hareketinca desteklenmeden deniz kuvvetlerinin "böyle bir maceraya atılmasının" hatalı olduğu görüşündedir

Birleşik Krallık Donanması Komutanı Lord Fisher' in başarısını şüpheli gördüğünden bu hareketin donanma ile yapılmasına karar verildi.

f Pars AKADEMİ

24

MG 08 ile donatılan Osmanlı makineli tüfek timleri.

Mucizenin adı Nusret Mayın Gemisi

İtilaf devletleri, saldırıyı 18 Mart'ta gerçekleştirdi. Hedef, Çanakkale Boğazı'nın sadece 1 mil genişliğindeki en dar noktasıdır

Amiral John de Robeck 16 savaş gemilik dev donanma ile Çanakkale'yi geçmeye kalkmıştır.

Ancak her gemi **Nusret Mayın Gemisi**'nin Boğaz'ın Asya tarafına yerleştirdiği **mayınlar** sayesinde ağır hasar aldı.

25

KOMUTANLAR

Seyit Onbaşı
1889 - 1939

Çanakkale'de **Rumeli Mecidiye Tabyası**'nda görevliydi. Topun mermi kaldıran vincinin kırılmasıyla **270 kiloluk** top mermisini sırtlayarak top kundağına yerleştirdi.

Fransız zırhlısı Ocean ağır yara aldı. Nusret mayın gemisinin döktüğü mayınlardan birine çarptı. Alabora oldu.

1934 Soyadı Kanunu sonrası **Çabuk** soyadını aldı. Vereme yakalandı ve öldü.

Enver Paşa

Esat Paşa

Vehip Paşa

Cevat Paşa

Miralay Mustafa Kemal

Selahaddin Adil

Otto Liman von Sanders

Ian Hamilton

John de Robeck

Horatio Herbert Kitchener

Winston Churchill

26

Çıkarmalar

Seddülbahir Cephesi

İngiliz ve Fransız birliklerinin ilk hedefi **Kırte Köyü ve Alçıtepe** olmuştur.

Kırte Muharebeleri (3 Muharebe yapıldı)

İngiliz ve Fransız Tugaylarına karşı müthiş savunmalar yapıldı. Yenilgiler üzerine Fransızlar tüm cephede değil sınırlı hat üzerinde saldırıyı gerekli gördüler. **I. Kerevizdere Muharebesi'**nde tepeyi ele geçirdiler. Fransız kayıpları 3200, Osmanlı Kayıpları 6000

Zığındere Muharebesi

II. Kerevizdere Muharebesi
Kırte Bağları Muharebesi

yapılan muharebeler arasında yer alır.

Kırte Bağları Muharebesi

Seddülbahir Cephesi'nde girişilen, Osmanlı kuvvetlerinin dikkatini yarımadanın güneyine çekmeyi amaçlayan bir yanıltma taarruzudur.

f Pars AKADEMİ

27

Arıburnu Cephesi

Anzakların (Avustralyalı Lejyonlar) çıkarma yaptığı yerdir.

Mustafa Kemal, 261 Rakımlı tepe'de Anzak ilerleyişi karşısında geri çekilen askerlere (**Arıburnu...**)

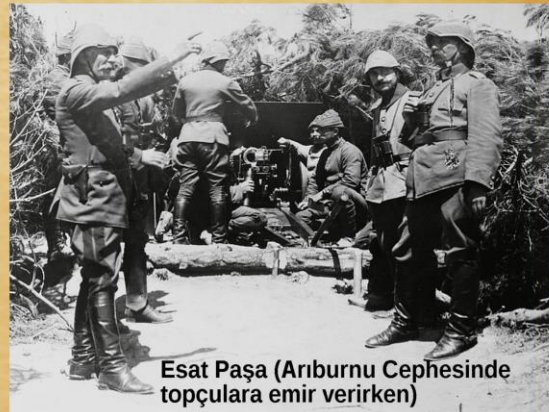
" **Düşmandan kaçılmaz, cephaneniz yoksa süngünüz var, asker süngü tak ve yere yat!...**" dediği cephedir.

Esat Paşa'nın izniyle 27.Alaydan geriye kalan birlikleri de emrine alan **Arıburnu Kuvvetleri Mustafa Kemal,** karşı saldırıya geçerek tarihi emrini verdi...

" **Ben size taarruz emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman zarfında, yerimize başka kuvvetler ve komutanlar kaim olabilir."**

f Pars AKADEMİ

25 Nisan 1915 tarihli çıkarmasının akabinde ANZAK KOYU

Esat Paşa (Arıburnu Cephesinde topçulara emir verirken)

28

25 Nisan 1915 Müttefiklerin Genel Çıkarma Planı

⊗ : Hedef Noktalar

➔ : Çıkarma Yönleri

● : Çıkarma Yapılacak Plajlar
(s,v,w,x,y,z Plajları)

S = Morto Koyu
V = Ertuğrul Koyu
W = Teke Koyu
X = İkiz Koyu
Y = Zığın Dere
Z = Arıburnu
Kumkale

İngiliz
ve
Fransızlar
A.N.Z.A.C
Fransızlar

f Pars AKADEMİ

Suvla Koyu

Conk Bayırı
Arıburnu

Kabatepe

Mecidiye
Tabyası

Kilitbahır

Sarteppe

Alçıtepe

Eskihisarlık

Seddülbahır

Kumkale

29

Mustafa Kemal, (19. Tümen Komutanı)

Conkbayırına doğru ilerleyen 57. Alay **Kocaçimen**'i kurtardı. Mustafa Kemal **Arıburnu Kuvvetleri Komutanlığı**'na getirildi. Rütbesi **Albaylığa** yükseltildi.

Daha sonra Arıburnu ile **Anafartalar Grup Komutanlığı**'na getirildi.

Anafartalar Cephesi

Lan Hamilton burada tarihi bir hezimete uğradı. **Teketepe Muharebesi**'nde ağır yenilgiye uğradı.

Suvla Koyu'nda ağır yenilgiye uğradı.

Anafartalar'da bir şarapnel parçası **Mustafa Kemal**'in göğsündeki saati parçaladı. Bu saati daha sonra Mustafa Kemal, **Liman von Sanders**'e hediye etti.

Bulgaristan'ın Savaşa İttifak devletlerinden yana dâhil olmasıyla Lan Hamilton görevden alındı yerine **General Charles Monro** getirildi.

7 Aralık 1915'te Müttefikler Gelibolu'yu tahliye ettiler.

Düşman çıkarmasını önleyen Anafartalar Kahramanı Mustafa Kemal, Grup karargâhı önünde arkadaşları ile birlikte

Urfa Mutasarrıfı Nusret Bey, 1917'de **Anafartalar Kahramanı Mustafa Kemal**'in **Urfa'da anıtını dikti.**

f Pars AKADEMİ

30

Genel Olarak Değerlendirdiğimizde;

Nedenler

- İstanbul ve Boğazları alıp Osmanlı'yı savaş dışı bırakmak
- Rusya'ya yardım götürmek
- Rusya Buğdayını kullanmak
- Balkan Uluslarını kendi yanına çekmek
- Sömürge yollarının güvenliğini sağlama
- Alman ve Avusturya'yı Avrupa'nın doğusunda kuşatmak

f Pars AKADEMİ

Sonuçlar

- İtilaf Devletleri Boğazları geçemediler
- Rusya'ya yardım götürelemedi
- Bolşevik ihtilaline zemin hazırladı
- **Bulgaristan** İttifak devletinden yana savaşa girdi.
Dimetoka ve **Karaağaç** Bulgaristan'a verildi.
- I. Dünya Savaşı'nın **süresi uzadı**.
- Mustafa Kemal **tanınması**, ileride **milli mücadelenin lideri olmasına** zemin hazırladı
- **ANZAK**'larda milli bilincin uyanması ve devlet kurmalarına zemin hazırladı.
- **Başarılı olunan** tek cephe dir.

Başarısız olma durumunda devlet merkezinin **KONYA**'ya taşınması çalışması yapılmıştır.

31

HİCAZ - YEMEN CEPHESİ

Amaç, Mekke ve Medine'yi korumak, İngiliz işgalini engellemek **Ümmetçilik Sona erdi**.

Fahreddin Paşa

- Hicaz Cephesindeki başarılı mücadelesi sebebiyle;

Mekke / Medine Müdafii ve

- **Lawrence tarafından;**

Çöl Kapları olarak ifade edilir.

- İleride **Milli Mücadele**'ye katılacaktır. **Afganistan'a elçi olarak gönderilecektir**.

Mondrostan sonra, üç ay daha savaş uzadı.

23 Ocak 1919 Bazı kaynaklarda son cephe Suriye Cephesi olarak verilmektedir.

HİCAZ YEMEN SON CEPHE DİR

Tarihlere dikkat ediniz...

f Pars AKADEMİ

ROMANYA - GALİÇYA - MAKEDONYA CEPHESİ

Romanya Cephesi: Alman, Osmanlı ve Bulgar kuvvetleri, **Romen ve Ruslara karşı savaştı**.

Galiçya Cephesi: Avusturya - Macaristan toprakları içerisinde olan Galiçya'da Almanya, Avusturya ve Osmanlı **Ruslara karşı savaştı**.

Makedonya Cephesi: Osmanlı ve Almanya, **Fransa ve Sırlara karşı savaştı**.

f Pars AKADEMİ

32

ABD'nin Savaşa Girmesi 2 Nisan 1917

Almanya 1915 ve 1916'da ABD'ye ait iki yolcu gemisini batırdı.

ABD, savaş öncesi ve sırasında altın karşılığında İngiltere'ye borç verdi.

ABD, Rusya'daki gelişmeler üzerine; **2 Nisan 1917'** de savaşa dahil oldu.

Rusya' da Bolşevik ihtilali **7 Kasım 1917'** de meydana geldi.

ABD'nin savaşa girmesinde Rusya'da çıkan Bolşevik ihtilali etken değildir. Çünkü ABD savaşa girdiğinde **Rusya'da Bolşevik ihtilali çıkmamıştı.**

ABD'nin savaşa girmesiyle savaşın süresi kısaldı.

Pars

AKADEMİ

33

Wilson İlkeleri 8 Ocak 1918

⇒ Yenilen devletler, yenilen devletlerden toprak ve savaş tazminatı almayacak
Ahmet İzzet Paşa bu maddeye güvenerek, **Mondros'a** imza attı.

⇒ **Alsaz - Loren** Fransa'ya geri verilecek ilk maddeyle **Wilson ilkeleri çelişir.**

Alsaz - Loren

1648 Westfalya Antlaşması' la Fransa'ya **1870 Sedan Savaşı'** ile Almanya'ya **1918 Wilson ilkeleri** ile Fransa'ya **geçti.**

⇒ Gizli antlaşmalar yapılmayacak
Glostnost açıklık politikası

⇒ Sömürgecilik yapılmayacak
İtilaf Devletleri Manda ve Himaye politikası uyguladı.

⇒ Dünya barışı için uluslararası kurul oluşturulması kararlaştırıldı.

10 Ocak 1920 Cenevre Konferansı ile **Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam)** kuruldu

Boğazlar tüm devletlerin ticaret gemilerine açık olacak
ABD dünya ticaretinde söz sahibi olmak amacındadır.

Türklerin çoğunlukta olduğu yerlerde Türk egemenliği sağlanacak
Yararlı cemiyetlere zemin hazırladı

Azınlıkların çoğunlukta olduğu yerlerde azınlıklar kendi geleceğini belirleyecek
Self Determinasyon
Zararlı cemiyetlere zemin hazırladı

Polonya devleti kurulacak

Yabancı askerler Romanya, Sırbistan ve Karadağ'dan çekilecek

İtalya sınırları ulusal esaslara göre yeniden belirlenecek

Wilson ilkeleri Monroe Doktrini'ne aykırıdır.

Monroe Doktrini

ABD Başkanı Monroe'nin 1823'te ortaya koyduğu doktrindir. ABD'nin kendi içine çekilerek dünyada yaşanan gelişmelere karışmayacağını ifade etmiştir.

Avrupa bize karışmasın biz Avrupa'ya karışmayalım

1921'de ABD'de yapılan seçimleri Monroe Doktrini taraftarı olan Harding kazanarak Wilson'un yerine ABD Başkanı seçilmiştir.

Ateşkes Antlaşmaları

Selanik	⇒ Bulgaristan	29 Eylül 1918
Mondros	⇒ Osmanlı	30 Ekim 1918
Villa Quist	⇒ Avusturya	3 Kasım 1918
Rethondes	⇒ Almanya	11 Kasım 1918
Belgrat	⇒ Macaristan	13 Kasım 1918

Pars

AKADEMİ

34

PARİS BARIŞ KONFERANSI (18 OCAK 1919)

18 Ocak 1919' dan 20 Ocak 1920' ye kadar sürmüştür.

İtilaf ve İttifak devletleri arasındaki barış koşullarını belirlemek ve itilaf devletlerinin kendi aralarındaki görüş ayrılıklarını gidermek.

Batı Anadolu'nun durumunu görüşmek

32 Devletin katılımı ile gerçekleşti.

Ermeniler ve Yunanlılar Wilson İlkelerine dayanarak raporlar sunmuşlardır

Osmanlı hariç diğer devletlerle imzalanacak barış hükümleri belirlendi.

Bu durumun yaşanmasında, Mondros sonrası başlayan işgallere Anadolu halkının gösterdiği tepki ve kendi aralarında anlaşamamaları etkili olmuştur.

f Pars AKADEMİ

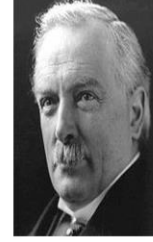
Konferansa Katılan Temsilciler

Amerika

Woodrow Wilson

İngiltere

David Lloyd George

Fransa

Georges Clemenceau

İtalya

Vittorio Emanuele Orlando

ABD gözlemci sıfatıyla katıldı.

Galip devletler Manda ve Himaye fikrini ortaya attılar

Osmanlı

Damat Ferit

35

Onlar konseyi kuruldu.

ABD - İngiltere - Fransa - İtalya - Japonya
(Devlet Başkanları ve Dışişleri Bakanları)

Beşler Konseyi

ABD - İngiltere - Fransa - İtalya - Japonya
(Dışişleri Bakanlarından oluştu)

Dörtler Konseyi

ABD - İngiltere - Fransa - İtalya
(Japon Başbakanı katılmadı)

Üçler Konseyi

ABD - İngiltere - Fransa
(İtalya konferansı terketti)

İzmir'in işgaline üçler konseyi karar verdi.

f Pars AKADEMİ

King - Crane Komisyonu

Paris Barış Konferansında, Türk topraklarının durumu, Suriye ve Filistinlilerin sınırlarına ilişkin rapor hazırlanması için oluşturulan komisyondur.

Cemiyet-i Akvam / Milletler Cemiyeti

- İlk olarak kurulma fikri Wilson İlkeleri 1918 ile ortaya atıldı.
- Paris'teki Konferansta 25 Ocak 1919 da düzenlenen toplantıda ABD'nin ısrarı ile Barış ve Huzur ortamı için kurulması kararlaştırıldı.
- Son olarak 10 Ocak 1920 Cenevre Konferansı ile resmen kuruldu. II. Dünya Savaşı ile cemiyetin varlığı sona erdi.
- Cemiyetin Merkezi Cenevre
- Türkiye Yunanistan ve İspanya'nın daveti ile 1932'de üye oldu.
(Davet üzerine üye olan tek ülke)
- ABD, senatosu izin vermediği için CEMİYETE KATILMAMIŞTIR.

36

Alınan Kararlar

→ Yenen Devletler, yenilen devletlerle barış antlaşmaları imzalamıştır.

→ Sömürgecilik yerini **mandaderliğe** bıraktı

Manda Fikrini ilk ortaya atan kişi Güney Afrikalı

General Jean Christiaan Smuts

→ Savaş Tazminatı ifadesi yerine **Savaş Onarımı** ifadesi kullanıldı.

→ İzmir ve Çevresi **YUNANLILARA** bırakıldı. **İtalya, konferansı terketti.**

İtilaf Devletleri arasındaki **İLK AYRILIKLAR**

→ Cemiyet-i Akvam'ın (Milletler Cemiyeti) kurulması kararlaştırıldı.

→ **ABD Israrı ile**

→ Doğu'da **Ermeni Devleti** kurulması kararlaştırıldı.

→ **ABD Israrı ile**

→ Antep, Urfa ve Maraş **Fransızlara** bırakıldı

Daha önce **İngilizlere bırakılmıştı**

Pars

AKADEMİ

37

BARIŞ ANTLAŞMALARI

Pars

AKADEMİ

Versay (Versailles) Antlaşması
28 Haziran 1919

Almanya ✘ İtilaf Devletleri

Alsaz - Loren Fransa'ya geri verilecek **Polonya**'ya toprak verildi.
Ekonomik ve askeri kısıtlamalar getirildi.
Almanya - Avusturya birleşmemeyi kabul etti.
Danzing serbest şehir
Yukarı Silezya'nın bir kısmı Çekoslovak'ya verildi.

II. DÜNYA SAVAŞINA ZEMİN HAZIRLADI

St. Germain (Sen Germen) Antlaşması
(10 Eylül 1919)

Avusturya ✘ İtilaf Devletleri

Avusturya ile **Macaristan** iki ayrı devlet haline geldi.

Yugoslavya ile **Çekoslovakya** bu devletin toprakları üzerinde kuruldu.

Polonya'ya toprak verildi.

Ekonomik ve askeri kısıtlamalar getirildi.

Nöyyi (Neully) Antlaşması
27 Kasım 1919

Bulgaristan ✘ İtilaf Devletleri

Makedonya, Yugoslavya'ya bırakıldı.
Batı Trakya, Yunanistan a bırakıldı.
Bulgaristan'ın EGE DENİZİ İLE BAĞLANTISI KESİLDİ.
Ekonomik ve askeri kısıtlamalar getirildi.

Triannon (Triyanon) Antlaşması
4 Haziran 1920 Antlaşması

Macaristan ✘ İtilaf Devletleri

Toprakların büyük kısmı **Çekoslovakya, Romanya** ve **Yugoslavya**'ya bırakıldı.
Ekonomik ve askeri kısıtlamalar getirildi.
Macaristan - Avusturya birleşmesi yasaklandı.

13 Kasım 1918 Belgrat Mütarekesi ile **Bela Khun** önderliğindeki komünist rejim ve sonrasındaki hükümetler dönemindeki karışıklıklardan dolayı antlaşma geç imzalandı.

38

Sevres (Sevr) Antlaşması
10 Ağustos 1920 433 Madde'

Osmanlı **X** **İtilaf Devletleri**

İtilaf Devletleri Paris'te Osmanlı ile imzalacakları antlaşmanın şartlarını belirleyemediler.

24 Nisan 1920 San Remo Konferansı'nda şartları belirlediler.

20 Haziran 1920 Hyte Konferansı
Sevr ile ilgili *Düzenlemelerin yapıldığı konferans*

→ **22 Nisan 1920'de İtalya-San Remo'da Ahmet Tefik Paşa Başkanlığında Heyet "Devlet mefhumu ile kabil-i telif olmadığını" (Bağdaşmadığını) bildirerek kabul etmedi.**

→ **21 Haziran'da** İtilaf Devletleri barışa zorlamak için **Yunan Kuvvetlerini Balıkesir, Bursa, Uşak ve Trakya'ya işgal için** sürdürdüler.

11 Temmuz 1920 Spa Konferansı
Ahmet Tefik'in Sevri reddetmesi üzerine **Osmanlı isteklerinin görüşüldüğü konferans**

Antlaşmanın imzalanması için **27 Temmuz'a kadar süre verdiler**

→ **22 Temmuzda** İstanbul'da toplanan **Saltanat Şurası Damat Ferit Paşa Başkanlığında** ikinci bir heyet gönderdi.

→ **Paris'in 3 km Batısındaki Sevres Banliyösünde** bulunan **Seramik Atölyesinde;** **10 Ağustos 1920 Sevr Antlaşması** imzalandı.

Antlaşmayı İmzalayan Heyet

Maarir Nazırı Sadrazam Şuray-ı Devlet Bern Sefiri
Bağdatlı Mehmed Hadi Paşa Damat Ferit Rıza Tefik Reşat Halis Bey

7 - 11 Nisan 1920' de Vahdettin Meclis-i Mebusan'ı fesh ettiği için **halkın onayına sunulmadı. ÖLÜ DOĞAN UYGULANAMAYAN BİR ANT-LAŞMADIR.**

KURTULUŞ SAVAŞINA ZEMİN HAZIRLADI

ABD ve SSCB Sevr Antlaşmasında yoktur.

19 Ağustos 1920'de TBMM, antlaşmayı imzalayanları **Vatan Haini** ilan etti.

23 Nisan 1924'te antlaşmayı imzalayanlar **150'likler** listesine eklendi.

28 Mayıs 1927 tarihli yasayla **Yurttışlıktan çıkarıldılar.**

OSMANLI DEVLETİ RESMEN SONA ERDİ

→ Aynı yorumu **Saltanatın Kaldırılması** için de yapabiliriz.

I. DÜNYA SAVAŞI SONUÇLARI

8.5 Milyon ölü
7.750 Milyon Kayıp
21.219 Milyon Yaralı

İMPARATORLUKLAR YIKILDI

Osmanlı Hanedanlığı → **Türkiye Cumhuriyeti**

Çarlık Rusyası Ramanoflar → **S.S.C.B**

Avusturya - Macaristan İmp. - Habsburglar → **Macaristan / Çekoslavakya**

Almanya Hohanzeler → **Weimar Cumhuriyeti**

YENİ DEVLETLER KURULDU

TÜRKİYE Çekoslovakya Litvanya
Macaristan Yugoslavya Estonya
Polonya Letonya Ukrayna

→ Rusya'da Bolşevik İhtilali ile;
Azerbaycan - Gürcistan - Ermenistan

GARP OCAKLARI: Cezayir / Tunus /
Trablusgarp

CEMİYET-İ AKVAM (MİLLETLER CEMİYETİ)
kuruldu.

Ümmetçilik sona erdi

İlk kez;
→ **Kimyasal Silahlar**
→ **Tanklar**
→ **Denizaltılar**
KULLANILDI

İLK DENİZALTI I. BALKAN HARBİNDE KULLANILDI.

Ancak **MEB** I. Dünya Savaşı olarak kabul et-
mektedir.

Yeni Rejimler ortaya çıktı.

NAZİZİM → **Almanya**

FAŞİZİM → **İtalya**

KOMÜNİZM → **Rusya**

SİVİL SAVUNMA ortaya çıktı. Cephe gerisi
önem kazandı.

 Pars **AKADEMİ**